

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/304,Sesja-naukowa-Propaganda-PRL-u-w-Gdansk.html>
14.03.2026, 00:17

Sesja naukowa "Propaganda PRL-u" w Gdańsku

15.10.2002

W dniach 10 i 11 października 2002 r. odbyła się w Gdańsku I Ogólnopolska Sesja Naukowa pt. "Propaganda PRL-u", w której udział wzięli czołowi znawcy problematyki. W dwudniowych obradach prelegenci analizowali zasady funkcjonowania aparatu propagandowego państwa i roli tegoż aparatu w kreowaniu ówczesnej rzeczywistości. Sesja została zorganizowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Gdańsku oraz Uniwersytet Gdański.

Zebranych gości powitali: Rektor Uniwersytetu Gdańskiego prof. dr hab. Andrzej Ceynowa oraz Zastępca Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Janusz Krupski.

Konferencję rozpoczął wykład prof. Romana Wapińskiego z Uniwersytetu Gdańskiego poświęcony tematyce propagandy i jej roli w najnowszych dziejach Polski. Profesor Wapiński powiedział m.in.: "... Propaganda jest zjawiskiem znanym w polskiej polityce przynajmniej od stu lat. Używały jej partie polityczne i określone elity...". Profesor wspominał o pieśniach propagandowych z okresu II RP i o mitologizacji morza oraz polskiej obecności na Bałtyku.

Wykład o nowomowie wygłosił wybitny językoznawca prof. Jerzy Bralczyk z Uniwersytetu Warszawskiego. Według Jerzego Bralczyka najważniejsze były narzędzia, jakim posługiwał się aparat propagandy: "...Przed wszystkim teksty, których język wydaje się dzisiaj kompletną egzotyką. Pisać tak teraz, to żart, ale wtedy nie raziała nikogo ta językowa paradoksalność i szablonowość...".

Prof. Wiktor Pepliński porównując zasady działania dwóch aparatów - cenzury i propagandowego - ukazał sposób funkcjonowania całego systemu oraz to, na jakiej zasadzie był on skonstruowany. W referatach poruszono również problematykę gospodarczych osiągnięć powojennej Polski w postaci planu sześcioletniego (prof. Barbara Okoniewska) i dekady Gierka (dr Marcin Zaręba). Dzień drugi Sesji poświęcony był bardziej szczegółowym aspektom działań propagandowych państwa. Prelegenci zaprezentowali w swych referatach szerokie pole wpływu aparatu propagandy między innymi na kształtowanie stereotypów i mitów, niejednokrotnie pokutujących do dnia dzisiejszego.

Dr Igor Hałagida przedstawił słuchaczom wizerunek Ukraińca w powojennej polskiej rzeczywistości. Dzięki referatowi Sławomira Cenckiewicza można było zapoznać się z obrazem Polonii amerykańskiej i tendencjami w kreowaniu wizerunku tzw. "polonusa".

Celem konferencji było zaprezentowanie wieloaspektowych działań propagandy w powojennej Polsce i jej dzisiejszych reperkusji. Prelegenci w swych wystąpieniach dokonali analizy działań aparatu propagandowego państwa i jego roli w kreowaniu rzeczywistości, a także podjęli próbę odpowiedzi na pytanie, jak dalece w świadomości dzisiejszych Polaków zakorzeniły się tworzone przez PRL-owską propagandę stereotypy i mity.

Cel został osiągnięty - konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem nie tylko ze strony lokalnych środków masowego przekazu. Frekwencja słuchaczy była imponująca, co tylko wskazuje na wciąż duże zainteresowanie omawianą problematyką. Wśród gości znaleźli się studenci, ale również liczne grono młodzieży gimnazjalnej i ze szkół średnich.

Konferencji towarzyszyła wystawa plakatu pt. "Propaganda PRL - w latach 1944 - 1989", pochodząca ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie. Można było na niej zobaczyć obrazy charakterystyczne dla okresu PRL-u: poczynwszy od Manifestu PKWN, skończywszy na plakacie strony rządowej PZPR-ZSL-SD przed I turą wyborów w czerwcu 1989 r. ("Okrągły Stół: słowa dotrzynamy!").

Na uwagę zasługiwały także grafiki przedstawiające nachalną propagandę sukcesu z lat 70-tych XX w. oraz plakaty przekonujące w latach 80-tych XX w. o istnieniu alternatywy działania w związkach zawodowych innych niż "Solidarność". Prezentowane plakaty pochodziły ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centralny Oboz Pracy
w JAWORZNIE
CENTRALNY OBOZ PRACY
w Jaworznie

Original - 100-100

ŚWIADECTWO ZWOLNIENIA

Obywatel/ka *Michalik Marta*
 zam. ostatnio w *Moskwa, ul. Kozłowa 2*
 był/a od *29.3.45* *7. marca 1946*
 w tutajszym Obozie Pracy i zostal/a w dniu dzisiejszym zwolniony/-
 wyzej wymieniony/a udaje sie do miejscowosci, *Moskwa*

Jaworzno, dnia *7. marca* 1946r. *M. Kucinski*
 Naczelnik Centralnego Obozu Pracy

Wykaz broni

przejętej z Obozu Pracy w Świątchłowicach
przez Centralny Oboz Pracy w Jaworznie.

L.p.	Nazwa broni	Kaliber	Nr. broni	Uwagi
1.	K.B. Mauser 88	7,92	4724	
2.	K.B. Mauser 88	7,92	436	
3.	" " 88	7,92	44702	
4.	" " 88	7,92	2638	
5.	" " 98	7,92	9466	
6.	" " 98	7,92	5257	
7.	" " 98	7,92	5744	
8.	" " włoski długi		6674	
9.	" " " "		8470	
10.	" " " "		894	
11.	" " " krótki		17801	
12.	" " " "		1223	
13.	" " " "		753	
14.	" " " "		5991	
15.	" " " "		9327	
16.	" " " "		2195	
17.	" " " "		47435	
18.	" " " "		30480	
19.	K.B. 91/30	7,92	4635	
20.	" " " "	7,62	60351	
21.	" " " "	7,62	4684	
22.	R.K.M. - M.U.34	7,92	31	
23.	Automat P.Psz.		7730	
24.	" " " "		5619	
25.	K.B.	7,92	1850	typ stary nieużywany
26.	Mauser		5160	
27.	" " " "		5197	
28.	" " " "		5540	
29.	" " " "		5724	
30.	P.P.Sz.		877	

Zdane:

Przejęty:

Stkwiński
1951

Kierownik Centralnego Obozu Pracy